

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ölkədə son 10 ildə baş verən prosesləri xarakterizə edərək demişdir: "Azərbaycan xalqı öz taleyinin sahibidir və Azərbaycan heç vaxt tarixdə bu qədər güclü olmamışdır. Heç vaxt müstəqilliyimiz bu qədər möhkəm olmamışdır. Biz hamımız bundan sonra da çalışmalıyıq və çalışacağıq ki, ölkəmizi inkişaf etdirək, müstəqilliyimizi əbədi, dönməz edək".

Azərbaycan dövlətinin uğurları o qədər miqyaslı, əzəmətlidir ki, bu nailiyyətlərə çoxsaylı dövlətlər neçə-neçə onilliklər nail ola bilməyiblər. Belə bir dinamik inkişafın ən başlıca səbəbi odur ki, Azərbaycan dövləti müstəqil, milli maraqlara cavab verən siyasət yeridir, özünün davamlı və keyfiyyətli inkişafını təmin etmək, xaricdən asılılığa yol verməmək, malik olduğu insan kapitalı, zəngin təbii resurslardan səmərəli istifadə etməklə inkişaf etmiş ölkələr səviyyəsinə yüksəlmək siyasəti yeridir.

1994-cü il 20 sentyabrda Azərbaycan dövləti müstəqilliyimizin, iqtisadiyyatımızın gələcək inkişafı üçün həlledici amil olan "Əsrin müqaviləsi"ni imzaladı.

Həmin mərasimdə ulu öndər Heydər Əliyevin çıxışından bir fikri qeyd etmək istəyirik: "Biz belə bir addım atmaqla Azərbaycanın dünya üçün, dünya iqtisadiyyatı üçün açıq ölkə olduğunu nümayiş etdirdik. Biz bu müqaviləni imzalamaqla Azərbaycan Respublikasının suveren hüquqlarının bərqərar olduğunu, Azərbaycanın tam müstəqil dövlət olduğunu, xalqımızın öz sərəvirlərinə özünün sahib olduğunu dünyaya bir daha nümayiş etdirdik. Biz müqaviləni imzalamaqla Azərbaycan Respublikası ilə dünyanın inkişaf etmiş dövlətləri, onların ən böyük şirkətləri arasında əlaqələr yaradır, Azərbaycan iqtisadiyyatının dünya iqtisadiyyatına, azad bazar iqtisadiyyatına qoşulması üçün əsas yarıdır. Biz bu müqaviləni imzalamaqla dünyaya bir daha nümayiş etdirdik ki, müstəqil Azərbaycan Respublikası demokratik və hüquqi dövlətdir. Azərbaycanı demokratik prinsiplərin bərqərar olması və inkişaf etməsi üçün geniş meydan açılmışdır. Azərbaycan Respublikası bazar iqtisadiyyatı yolu ilə getmək əmindir. Bu müqavilənin imzalanması bazar iqtisadiyyatının Azərbaycanı həyata keçirilməsi üçün ilk böyük addımdır. Biz bu müqaviləni imzalamaqla xarici ölkələrdən Azərbaycana investisiya qoyulması üçün böyük yol açırıq, digər sahələrdə çalışan şirkətlərin də Azərbaycanda fəaliyyət göstərməsi üçün zəmin yaradırıq, müstəqil Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatında və ictimai-siyasi həyatında hökm sürən sabitliyi dünyaya bir daha nümayiş etdiririk. Biz bu müqaviləni imzalamaqla müqavilədə iştirak edən şirkətlərin mənsub olduqları böyük ölkələrlə - Amerika Birləşmiş Ştatları, Rusiya, İngiltərə, Türkiyə, Norveç kimi dövlətlərlə dostluq əlaqələrinin, iqtisadi əməkdaşlığın və ümumiyyətlə, bütün sahələrdə əlaqələrin möhkəmlənməsinə ümid bəsləyirik".

Sonra ölkəmizə güclü investisiya axını başladı ki, bunun da 85-90 faizi neft sektorunun payına düşürdü. Bu gün dövlətin əldə etdiyi uğurlar, ölkəmizin beynəlxalq aləmdə qazandığı nüfuz bir daha ulu öndər Heydər Əliyevin uzaqgörənliyini, müstəqilliyimizin dönməz və əbədi olduğunu sübut edir. Neft strategiyasının müvəffəqiyyətlə reallaşması iqtisadiyyatın digər sahələrinin inkişafı üçün əlverişli şərait yaradı.

Ölkə iqtisadiyyatının inkişafına bir çox amillər təsir edir ki, bunlardan da biri iqtisadi sahəyə ayrılan əsas vəsait qoyuluşunun artması ilə bilavasitə əlaqədardır. Son 15 ildə Azərbaycan iqtisadiyyatına ayrılan əsas vəsait qoyuluşunun həcmi 100 milyard manatdan çox olmuşdur. Nəticə etibarilə ölkə iqtisadiyyatının quruluşunda əhəmiyyətli dəyişikliklər əldə edilmiş, yeni zavod və fabriklər işə salınmış, geniş miqyasda sosial-mədəni obyektlər istifadəyə verilmiş, irimiqyaslı infrastruktur layihələri həyata keçirilmişdir.

Bu gün inşaat kompleksi Azərbaycan iqtisadiyyatının mühüm bir sahəsinə çevrilmişdir. Müstəqillik dövründə inşaat kompleksində ilk növbədə azad bazar münasibətlərinin prinsipləri geniş miqyasda tətbiq edilmiş, irimiqyaslı özəlləşmə tədbirləri aparılmışdır. Keçmiş Sovetlər sistemində inşaat kompleksinin, demək olar ki, 90 faizdən çoxu özəl sektor tərəfindən iqtisadiyyata 4,1 milyard manat məbləğində əsas vəsait yönəldilmişdir ki, bu da 2005-2007-ci illər üzrə müvafiq göstəricilərdən 1,2 dəfə çox olmuşdur. Görülən tədbirlər sayəsində əsas tikinti-təmir müntəzəmi dəyişikliklər baş vermiş, onun texniki-iqtisadi göstəriciləri əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşmışdır. 2005-2014-cü illərdə tikinti işlərinin həcmi 5,5 dəfə artmış, 80 milyard manatlıq əsas fondlar istifadəyə verilmişdir ki, onun da 47 milyard manatı özəl sektorun (təqribən 59%), 33 milyard manatı isə dövlətin payına (41%) düşmüşdür.

Son 10 ildə əsas kapitala yönəlməli daxili vəsaitlərin həcmi 6 dəfədən çox artmışdır ki, bu da ölkə iqtisadiyyatının sürətli inkişafının nəticəsidir. Ümumilikdə, 2004-2014-cü illərdə daxili investisiyalar 14,6 dəfə, qeyri-neft sektoruna investisiyalar 12,9 dəfə artmış, regionlara bütün mənbələr hesabına 50,7 milyard manat vəsait yönəldilmişdir. Daxili vəsaitlər hesabına respublikanın şəhər və rayonlarında çoxsaylı özəl sənaye müəssisələri, yaşayış kompleksləri, məktəb, səhiyyə, idman kompleksləri, yeni yollar, digər infrastruktur obyektləri işə salınmışdır. Eyni zamanda, qlobal dünya iqtisadiyyatında baş verən ciddi sarsıntılar dünya bazarında neftin bir neçə dəfə ucuzlaşması və bununla əlaqədar olaraq neft gəlirlərinin azalması şəraitində ölkəyə xarici kapitalın axmasını əhəmiyyətli dərəcədə gerçəkləşdirir.

Bu gün Azərbaycan iqtisadiyyatına Britaniya, ABŞ, Yaponiya, Norveç, Fransa, Cənubi

çox əlverişli şərtlərlə mənzillərin verilməsidir. Eyni zamanda, bu proses kütləvi karakter alandan sonra bunun inşaat və tikinti materialları istehsalı sektorlarına və beləliklə, sənaye potensialımıza çox müsbət təsiri olacaqdır.

Dövlət başçısı İlham Əliyevin bu fikirləri, heç şübhəsiz ki, sosial mənzil tikintisi proqramının uğurla həyata keçirilməsi inşaat kompleksinə də yeni nəfəs verəcək, minlərlə iş yerli yaradılacaq, tikintidə ixtisaslaşdırılmış müəssisələrin texniki-iqtisadi göstəriciləri yaxşılaşacaq, inşaatla əlaqədar olan sahələrin inkişaf imkanları, xüsusilə tikinti materialları istehsalı daha sürətlə artacaqdır. Ən başlıcası, on minlərlə ailə yeni mənzillərdə sevinc dolu illər yaşayacaqdır.

Son illər respublikamızın şəhər və rayonlarında yüzlərlə müasir binalar, sənaye müəssisələri, yaşayış məhəllələri, turizm, idman kompleksləri, otellər tikilib istifadəyə verilmişdir. Regional İnkişaf Dövlət Proqramlarının icrası çərçivəsində son 12 il ərzində 10 min kilometr respublika və yerli əhəmiyyətli avtomobil yolları tikilmiş və ya təmir olunmuş, regionlarda 310-dan çox yeni körpü və yol ötürücüsü tikilmiş və ya təmir edilmiş, Naxçıvan, Gəncə, Lənkəran, Zaqatala, Qəbələ və Yevlax şəhərlərində hava limanları istifadəyə verilmişdir.

Bu gün Azərbaycanın tranzit potensialının daha da artırılması istiqamətində, o cümlədən Avropa-Qafqaz-Asiya nəqliyyat dəhlizinin fəaliyyəti, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun, Şimal-Cənub, Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizləri üzrə magistral yolların tikintisi layihələri uğurla davam etdirilir ki, bütün bunlar Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə siyasi mövqeyinin, iqtisadi güdrünün artması üçün müstəsna əhəmiyyət kəsb edir.

İnşaatçılar qaçqınların və məcburi köçkünlərin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı Prezident İlham Əliyevin müəyyən etdiyi tədbirlərin həyata keçirilməsində də fəal iştirak edirlər. Bu gün ölkəmizdə bir dəfə də olsun qadın şəhərciyi qalmamış, bu insanların hamısı müasir tipli qəsəbələrə köçürül-müşdür. Tikinti sektorunun işçiləri 2001-2016-cı illərdə 30 mindən çox ailə və ya 140 min nəfərdən çox daimi məskunlaşmamış qaçqın və məcburi köçkün üçün 80 qəsəbə, hündürmərtəbəli binalardan ibarət məhəllə və fərdi evlər tikmişlər. Ümumilikdə, qaçqınların və məcburi köçkünlərin sosial problemlərini həlli məqsədilə 1993-2016-cı illərdə 6,0 milyard dollardan çox vəsait xərclənmişdir.

Hazırda respublikada 416-420 ixtisaslaşdırılmış tikinti işləri apararıq müəssisə fəaliyyət göstərir ki, onlardan 112-si iri, 304-ü isə kiçik müəssisə hesab edilir. Öz gücləri ilə yerinə yetirilmiş işlərin 95%-i iri, 5%-i isə kiçik müəssisələrin payına düşmüşdür. Tikinti müəssisələrində maliyyə nəticələri ildən-ilə yaxşılaşır. 2015-ci ildə tikinti müəssisələri üzrə əməli mənfəət 500 milyon manat, orta aylıq əmək haqqı isə 626,9 manat təşkil etmişdir. Müqayisə üçün qeyd edək ki, 2005-ci ildə bu rəqəmlər 92,9 milyon manat və 237,6 manat olmuşdur.

Əlbəttə, iri tikinti şirkətləri texnika, professional işçi qüvvəsi ilə daha yaxşı təmin olunur, ixtisaslaşmış, müasir texnologiyalardan istifadə etmək, məhsul vahidinə düşən istehsal xərclərini azaltmaq imkanlarına malikdirlər. Bununla yanaşı, inşaat kompleksində kiçik sahibkarlığın inkişaf imkanları böyükdür. Tikintidə kiçik sahibkarlıq ölkədə turizmin inkişafı, istifadəyə verilmiş yaşayış binalarına, ofislərə ayrı-ayrı xidmət növlərini göstərməsi ilə bağlı işlərin görülməsində daha fəal iştirak edə bilər.

Prezident İlham Əliyevin müəyyən etdiyi dövlət investisiya siyasətində əşyaqda əsas istiqamətlər xüsusi olaraq vurğulanır: investisiyaların qeyri-neft sektorunun və regionların sürətli və tarazlı inkişafına yönəldilməsi; ölkənin investisiya siyasətinin müasir inkişaf meyillərinə, davamlı və keyfiyyətli inkişaf strategiyasına uyğun olaraq müəyyənəşdirilməsi; ölkədə investisiya fəaliyyətinin sosial istiqamətinin daha da gücləndirilməsi, insan kapitalına qoyulan investisiyaların prioritetliyinin təmin edilməsi; nanotexnologiyalar və azkarbonlu istehsal sahəsinə dövlət investisiyalarının qoyuluşunun ön planı çəkilməsi; iqtisadiyyatın aparıcı sahələrinə, o cümlədən ixracçı sənayeyə və əlavə dəyərin xüsusi çəkisi yüksək olan sahələrdə yerli və xarici investisiyaların cəlb edilməsi məqsədilə stimullaşdırıcı tədbirlərin həyata keçirilməsi.

Göründüyü kimi, qarşıdakı illərdə real sektorun daha sürətli inkişafı, idxaldan asılılığın azaldılması, bir sıra sənaye, tikinti, ərzaq məhsullarının daxili istehsal hesabına ödənilməsi, müasir sənaye xidmət müəssisələrinin tikilib istifadəyə verilməsi inşaat kompleksinin aparıcı istiqamətləri olacaqdır. Bununla əlaqədar olaraq 50 ilə yaxın fəaliyyət göstərən Azəraqar tikinti səhmdar cəmiyyətinin kollektivi ölkəmizin iqtisadi inkişafı üçün son dərəcə vacib olan bu işlərdə əməkdaşlıqda çalışmaqda hazırdırlar.

Fəaliyyət göstərdiyi yarımda ərsəyə "Azəraqartikinti" Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən respublikamızın bütün bölgələrində - şəhər və rayonlarında, əksər sahələrdə müxtəlif təyinatlı kənd təsərrüfatı obyektləri, təhsil, səhiyyə və sosial obyektlər, yaşayış evləri, ictimai binalar və sair obyektlər inşa olunmuşdur. "Azəraqartikinti" Səhmdar Cəmiyyəti icra etdiyi müqavilələrin həcmində müntəzəkəbəliyə görə respublikada ön sıralarda olan tikinti təşkilatlarından biridir. Cəmiyyətlə yüksək ixtisaslı kadr potensialı cəmlənmişdir. Onun icra aparatında və filiallarında öz peşəsinin vətəndaşları olan yüzlərlə yüksək ixtisaslı mühəndislər, memarlar və digər peşə sahibləri çalışırlar. Məhz onların gərgin əmək və səylərinin nəticəsidir ki, son illər "Azəraqartikinti" Səhmdar Cəmiyyətinin fəaliyyət dairəsi genişlənməmişdir - artıq kollektiv daha mürəkkəb və daha unikal obyektlər üzrə müxtəlif növ işləri yerinə yetirir və bu sahədə uğurlar davam etməkdədir.

"Azəraqartikinti" Səhmdar Cəmiyyəti respublikanın tikinti kompleksində öz dəst-xətti və xüsusi çəkisi olan respublika əhəmiyyətli təşkilatlardan biridir. Səhmdar Cəmiyyəti respublikada aparılan genişmiqyaslı, tikinti, quraşdırma, yenidənqurma işlərində yaxından iştirak edir. Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev və ölkə prezidenti cənab İlham Əliyev dəfələrlə "Azəraqartikinti" Səhmdar Cəmiyyətinin inşa etdiyi obyektlərdə olmuş, inşaatçılarla görüşlərə onların əməyini yüksək qiymətləndirərək öz tövsiyələrini bildirmişlər. Son bir neçə ildə "Azəraqartikinti" Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən Heydər Əliyev Fondunun, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin, Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin, Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin, Azərbaycan Respublikası Ərazilərin Bərpası və Yenidənqurulması üzrə Agentliyinin, Məcburi Köçkünlərin Sosial İnkişaf Fondunun, Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin, digər sifarişçilərin xətti ilə xeyli sayda müqavilə icra olunaraq başa çatdırılmış, yaxud icra olunmaqdadır. Səhmdar Cəmiyyətin əsas məqsədi inşaat sahəsi üzrə dünyanın qabaqcıl ölkələrinin ən müntəzəqi və qabaqcıl texnologiyalarını, daha müasir material və avadanlıqlarını iş prosesində tətbiq etmək, milli memarlıq ənənələrini qorumaqla estetik cəhətdən daha gözəl və baxımlı layihələri həyata keçirmək, bununla da müstəqil Azərbaycanın gün-gündən daha da gəzəlləşməsinə öz layiqli töhfəsini verməkdir.

Respublikamızın inşaat kompleksində aparılan tikinti işlərinin getdikcə daha geniş miqyasda sənaye təməli üzərinə keçirilməsi, tikinti proseslərinin fasiləsiz konveyer, binaların və qurğuların hazır konstruksiyalardan və hissələrdən mexanikləşdirilmiş qaydada

çox əlverişli şərtlərlə mənzillərin verilməsidir. Eyni zamanda, bu proses kütləvi karakter alandan sonra bunun inşaat və tikinti materialları istehsalı sektorlarına və beləliklə, sənaye potensialımıza çox müsbət təsiri olacaqdır.

Dövlət başçısı İlham Əliyevin bu fikirləri, heç şübhəsiz ki, sosial mənzil tikintisi proqramının uğurla həyata keçirilməsi inşaat kompleksinə də yeni nəfəs verəcək, minlərlə iş yerli yaradılacaq, tikintidə ixtisaslaşdırılmış müəssisələrin texniki-iqtisadi göstəriciləri yaxşılaşacaq, inşaatla əlaqədar olan sahələrin inkişaf imkanları, xüsusilə tikinti materialları istehsalı daha sürətlə artacaqdır. Ən başlıcası, on minlərlə ailə yeni mənzillərdə sevinc dolu illər yaşayacaqdır.

Son illər respublikamızın şəhər və rayonlarında yüzlərlə müasir binalar, sənaye müəssisələri, yaşayış məhəllələri, turizm, idman kompleksləri, otellər tikilib istifadəyə verilmişdir. Regional İnkişaf Dövlət Proqramlarının icrası çərçivəsində son 12 il ərzində 10 min kilometr respublika və yerli əhəmiyyətli avtomobil yolları tikilmiş və ya təmir edilmiş, regionlarda 310-dan çox yeni körpü və yol ötürücüsü tikilmiş və ya təmir edilmiş, Naxçıvan, Gəncə, Lənkəran, Zaqatala, Qəbələ və Yevlax şəhərlərində hava limanları istifadəyə verilmişdir.

Bu gün Azərbaycanın tranzit potensialının daha da artırılması istiqamətində, o cümlədən Avropa-Qafqaz-Asiya nəqliyyat dəhlizinin fəaliyyəti, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun, Şimal-Cənub, Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizləri üzrə magistral yolların tikintisi layihələri uğurla davam etdirilir.

Son illərdə inkişaf edən infrastruktur sahələrindən biri də nəqliyyat sektorudur ki, bu sahəyə davamlı və irihəcmli investisiyaların yönəldilməsi nəticəsində nəqliyyatın hərkət həyətinin yenilənməsi, körpülərin tikilməsi, yeni avtomobil yollarının çəkilməsi, yenidən qurulması və s. işlər davam etdirilmiş, strateji əhəmiyyətli layihələrin səmərəli fəaliyyəti sahənin inkişafına öz müsbət təsirinə göstərmiş, ümumilikdə bu sahədə 2,5 dəfə artıma nail olunmuşdur.

Regional İnkişaf Dövlət Proqramlarının icrası çərçivəsində son 12 il ərzində 10 min kilometr respublika və yerli əhəmiyyətli avtomobil yolları tikilmiş və ya təmir edilmiş, regionlarda 310-dan çox yeni körpü və yol ötürücüsü tikilmiş və ya təmir edilmiş, Naxçıvan, Gəncə, Lənkəran, Zaqatala, Qəbələ və Yevlax şəhərlərində hava limanları istifadəyə verilmişdir. Bakı şəhərində Nəqliyyat İntellektual İdarəetmə Mərkəzi yaradılmışdır.

Bununla yanaşı, ölkənin tranzit potensialının reallaşdırılması istiqamətində tədbirlər, o cümlədən Avropa-Qafqaz-Asiya nəqliyyat dəhlizinin fəaliyyəti, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun, Şimal-Cənub, Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizləri üzrə magistral yolların tikintisi layihələri həyata keçirilir.

Hazırda "Neftsiz dövrün" formalaşması və inkişafı istiqamətində uğurlu addımlar atılır. Qeyri-neft sənayesinin üstün inkişafına xidmət edən zavod və fabriklər işə salınır, aqrar sektorun potensialından daha səmərəli istifadə olunması məqsədilə ixtisaslaşma, iri təsərrüfatların yaradılması, əsasız istifadə olunmayan torpaqların təsərrüfat dövrüyünə cəlb edilməsi, infrastruktur və sosial layihələrin vaxtında icrası ilə bağlı tədbirlər geniş vüsət alır. Bütün bu müsbət dəyişikliklər, heç şübhəsiz ki, 2016-cı ildə sosial iqtisadi inkişafı bağlı nəzərdə tutulmuş məqsəd və vəzifələrin uğurla yerinə yetirilməsini təmin edəcək, ölkəmizin davamlı inkişaf imkanlarını daha da artıracaqdır.

Ağalar VƏLİYEV,
Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədr müavini, "Azəraqartikinti" ASC-nin müşahidə şurasının sədri

çox əlverişli şərtlərlə mənzillərin verilməsidir. Eyni zamanda, bu proses kütləvi karakter alandan sonra bunun inşaat və tikinti materialları istehsalı sektorlarına və beləliklə, sənaye potensialımıza çox müsbət təsiri olacaqdır.

Dövlət başçısı İlham Əliyevin bu fikirləri, heç şübhəsiz ki, sosial mənzil tikintisi proqramının uğurla həyata keçirilməsi inşaat kompleksinə də yeni nəfəs verəcək, minlərlə iş yerli yaradılacaq, tikintidə ixtisaslaşdırılmış müəssisələrin texniki-iqtisadi göstəriciləri yaxşılaşacaq, inşaatla əlaqədar olan sahələrin inkişaf imkanları, xüsusilə tikinti materialları istehsalı daha sürətlə artacaqdır. Ən başlıcası, on minlərlə ailə yeni mənzillərdə sevinc dolu illər yaşayacaqdır.

Son illər respublikamızın şəhər və rayonlarında yüzlərlə müasir binalar, sənaye müəssisələri, yaşayış məhəllələri, turizm, idman kompleksləri, otellər tikilib istifadəyə verilmişdir. Regional İnkişaf Dövlət Proqramlarının icrası çərçivəsində son 12 il ərzində 10 min kilometr respublika və yerli əhəmiyyətli avtomobil yolları tikilmiş və ya təmir olunmuş, regionlarda 310-dan çox yeni körpü və yol ötürücüsü tikilmiş və ya təmir edilmiş, Naxçıvan, Gəncə, Lənkəran, Zaqatala, Qəbələ və Yevlax şəhərlərində hava limanları istifadəyə verilmişdir.

Bu gün Azərbaycanın tranzit potensialının daha da artırılması istiqamətində, o cümlədən Avropa-Qafqaz-Asiya nəqliyyat dəhlizinin fəaliyyəti, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun, Şimal-Cənub, Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizləri üzrə magistral yolların tikintisi layihələri uğurla davam etdirilir ki, bütün bunlar Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə siyasi mövqeyinin, iqtisadi güdrünün artması üçün müstəsna əhəmiyyət kəsb edir.

İnşaatçılar qaçqınların və məcburi köçkünlərin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı Prezident İlham Əliyevin müəyyən etdiyi tədbirlərin həyata keçirilməsində də fəal iştirak edirlər. Bu gün ölkəmizdə bir dəfə də olsun qadın şəhərciyi qalmamış, bu insanların hamısı müasir tipli qəsəbələrə köçürül-müşdür. Tikinti sektorunun işçiləri 2001-2016-cı illərdə 30 mindən çox ailə və ya 140 min nəfərdən çox daimi məskunlaşmamış qaçqın və məcburi köçkün üçün 80 qəsəbə, hündürmərtəbəli binalardan ibarət məhəllə və fərdi evlər tikmişlər. Ümumilikdə, qaçqınların və məcburi köçkünlərin sosial problemlərini həlli məqsədilə 1993-2016-cı illərdə 6,0 milyard dollardan çox vəsait xərclənmişdir.

Hazırda respublikada 416-420 ixtisaslaşdırılmış tikinti işləri apararıq müəssisə fəaliyyət göstərir ki, onlardan 112-si iri, 304-ü isə kiçik müəssisə hesab edilir. Öz gücləri ilə yerinə yetirilmiş işlərin 95%-i iri, 5%-i isə kiçik müəssisələrin payına düşmüşdür. Tikinti müəssisələrində maliyyə nəticələri ildən-ilə yaxşılaşır. 2015-ci ildə tikinti müəssisələri üzrə əməli mənfəət 500 milyon manat, orta aylıq əmək haqqı isə 626,9 manat təşkil etmişdir. Müqayisə üçün qeyd edək ki, 2005-ci ildə bu rəqəmlər 92,9 milyon manat və 237,6 manat olmuşdur.

Əlbəttə, iri tikinti şirkətləri texnika, professional işçi qüvvəsi ilə daha yaxşı təmin olunur, ixtisaslaşmış, müasir texnologiyalardan istifadə etmək, məhsul vahidinə düşən istehsal xərclərini azaltmaq imkanlarına malikdirlər. Bununla yanaşı, inşaat kompleksində kiçik sahibkarlığın inkişaf imkanları böyükdür. Tikintidə kiçik sahibkarlıq ölkədə turizmin inkişafı, istifadəyə verilmiş yaşayış binalarına, ofislərə ayrı-ayrı xidmət növlərini göstərməsi ilə bağlı işlərin görülməsində daha fəal iştirak edə bilər.

Prezident İlham Əliyevin müəyyən etdiyi dövlət investisiya siyasətində əşyaqda əsas istiqamətlər xüsusi olaraq vurğulanır: investisiyaların qeyri-neft sektorunun və regionların sürətli və tarazlı inkişafına yönəldilməsi; ölkənin investisiya siyasətinin müasir inkişaf meyillərinə, davamlı və keyfiyyətli inkişaf strategiyasına uyğun olaraq müəyyənəşdirilməsi; ölkədə investisiya fəaliyyətinin sosial istiqamətinin daha da gücləndirilməsi, insan kapitalına qoyulan investisiyaların prioritetliyinin təmin edilməsi; nanotexnologiyalar və azkarbonlu istehsal sahəsinə dövlət investisiyalarının qoyuluşunun ön planı çəkilməsi; iqtisadiyyatın aparıcı sahələrinə, o cümlədən ixracçı sənayeyə və əlavə dəyərin xüsusi çəkisi yüksək olan sahələrdə yerli və xarici investisiyaların cəlb edilməsi məqsədilə stimullaşdırıcı tədbirlərin həyata keçirilməsi.

Göründüyü kimi, qarşıdakı illərdə real sektorun daha sürətli inkişafı, idxaldan asılılığın azaldılması, bir sıra sənaye, tikinti, ərzaq məhsullarının daxili istehsal hesabına ödənilməsi, müasir sənaye xidmət müəssisələrinin tikilib istifadəyə verilməsi inşaat kompleksinin aparıcı istiqamətləri olacaqdır. Bununla əlaqədar olaraq 50 ilə yaxın fəaliyyət göstərən Azəraqar tikinti səhmdar cəmiyyətinin kollektivi ölkəmizin iqtisadi inkişafı üçün son dərəcə vacib olan bu işlərdə əməkdaşlıqda çalışmaqda hazırdırlar.

Fəaliyyət göstərdiyi yarımda ərsəyə "Azəraqartikinti" Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən respublikamızın bütün bölgələrində - şəhər və rayonlarında, əksər sahələrdə müxtəlif təyinatlı kənd təsərrüfatı obyektləri, təhsil, səhiyyə və sosial obyektlər, yaşayış evləri, ictimai binalar və sair obyektlər inşa olunmuşdur. "Azəraqartikinti" Səhmdar Cəmiyyəti icra etdiyi müqavilələrin həcmində müntəzəkəbəliyə görə respublikada ön sıralarda olan tikinti təşkilatlarından biridir. Cəmiyyətlə yüksək ixtisaslı kadr potensialı cəmlənmişdir. Onun icra aparatında və filiallarında öz peşəsinin vətəndaşları olan yüzlərlə yüksək ixtisaslı mühəndislər, memarlar və digər peşə sahibləri çalışırlar. Məhz onların gərgin əmək və səylərinin nəticəsidir ki, son illər "Azəraqartikinti" Səhmdar Cəmiyyətinin fəaliyyət dairəsi genişlənməmişdir - artıq kollektiv daha mürəkkəb və daha unikal obyektlər üzrə müxtəlif növ işləri yerinə yetirir və bu sahədə uğurlar davam etməkdədir.

"Azəraqartikinti" Səhmdar Cəmiyyəti respublikanın tikinti kompleksində öz dəst-xətti və xüsusi çəkisi olan respublika əhəmiyyətli təşkilatlardan biridir. Səhmdar Cəmiyyəti respublikada aparılan genişmiqyaslı, tikinti, quraşdırma, yenidənqurma işlərində yaxından iştirak edir. Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev və ölkə prezidenti cənab İlham Əliyev dəfələrlə "Azəraqartikinti" Səhmdar Cəmiyyətinin inşa etdiyi obyektlərdə olmuş, inşaatçılarla görüşlərə onların əməyini yüksək qiymətləndirərək öz tövsiyələrini bildirmişlər. Son bir neçə ildə "Azəraqartikinti" Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən Heydər Əliyev Fondunun, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin, Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin, Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin, Azərbaycan Respublikası Ərazilərin Bərpası və Yenidənqurulması üzrə Agentliyinin, Məcburi Köçkünlərin Sosial İnkişaf Fondunun, Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin, digər sifarişçilərin xətti ilə xeyli sayda müqavilə icra olunaraq başa çatdırılmış, yaxud icra olunmaqdadır. Səhmdar Cəmiyyətin əsas məqsədi inşaat sahəsi üzrə dünyanın qabaqcıl ölkələrinin ən müntəzəqi və qabaqcıl texnologiyalarını, daha müasir material və avadanlıqlarını iş prosesində tətbiq etmək, milli memarlıq ənənələrini qorumaqla estetik cəhətdən daha gözəl və baxımlı layihələri həyata keçirmək, bununla da müstəqil Azərbaycanın gün-gündən daha da gəzəlləşməsinə öz layiqli töhfəsini verməkdir.

Respublikamızın inşaat kompleksində aparılan tikinti işlərinin getdikcə daha geniş miqyasda sənaye təməli üzərinə keçirilməsi, tikinti proseslərinin fasiləsiz konveyer, binaların və qurğuların hazır konstruksiyalardan və hissələrdən mexanikləşdirilmiş qaydada

Tikinti sektorunda aparılan irimiqyaslı işlər davamlı inkişaf imkanlarını artırır

çox əlverişli şərtlərlə mənzillərin verilməsidir. Eyni zamanda, bu proses kütləvi karakter alandan sonra bunun inşaat və tikinti materialları istehsalı sektorlarına və beləliklə, sənaye potensialımıza çox müsbət təsiri olacaqdır.

Dövlət başçısı İlham Əliyevin bu fikirləri, heç şübhəsiz ki, sosial mənzil tikintisi proqramının uğurla həyata keçirilməsi inşaat kompleksinə də yeni nəfəs verəcək, minlərlə iş yerli yaradılacaq, tikintidə ixtisaslaşdırılmış müəssisələrin texniki-iqtisadi göstəriciləri yaxşılaşacaq, inşaatla əlaqədar olan sahələrin inkişaf imkanları, xüsusilə tikinti materialları istehsalı daha sürətlə artacaqdır. Ən başlıcası, on minlərlə ailə yeni mənzillərdə sevinc dolu illər yaşayacaqdır.

Son illər respublikamızın şəhər və rayonlarında yüzlərlə müasir binalar, sənaye müəssisələri, yaşayış məhəllələri, turizm, idman kompleksləri, otellər tikilib istifadəyə verilmişdir. Regional İnkişaf Dövlət Proqramlarının icrası çərçivəsində son 12 il ərzində 10 min kilometr respublika və yerli əhəmiyyətli avtomobil yolları tikilmiş və ya təmir olunmuş, regionlarda 310-dan çox yeni körpü və yol ötürücüsü tikilmiş və ya təmir edilmiş, Naxçıvan, Gəncə, Lənkəran, Zaqatala, Qəbələ və Yevlax şəhərlərində hava limanları istifadəyə verilmişdir.

Bu gün Azərbaycanın tranzit potensialının daha da artırılması istiqamətində, o cümlədən Avropa-Qafqaz-Asiya nəqliyyat dəhlizinin fəaliyyəti, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun, Şimal-Cənub, Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizləri üzrə magistral yolların tikintisi layihələri uğurla davam etdirilir.

Son illərdə inkişaf edən infrastruktur sahələrindən biri də nəqliyyat sektorudur ki, bu sahəyə davamlı və irihəcmli investisiyaların yönəldilməsi nəticəsində nəqliyyatın hərkət həyətinin yenilənməsi, körpülərin tikilməsi, yeni avtomobil yollarının çəkilməsi, yenidən qurulması və s. işlər davam etdirilmiş, strateji əhəmiyyətli layihələrin səmərəli fəaliyyəti sahənin inkişafına öz müsbət təsirinə göstərmiş, ümumilikdə bu sahədə 2,5 dəfə artıma nail olunmuşdur.

Regional İnkişaf Dövlət Proqramlarının icrası çərçivəsində son 12 il ərzində 10 min kilometr respublika və yerli əhəmiyyətli avtomobil yolları tikilmiş və ya təmir edilmiş, regionlarda 310-dan çox yeni körpü və yol ötürücüsü tikilmiş və ya təmir edilmiş, Naxçıvan, Gəncə, Lənkəran, Zaqatala, Qəbələ və Yevlax şəhərlərində hava limanları istifadəyə verilmişdir. Bakı şəhərində Nəqliyyat İntellektual İdarəetmə Mərkəzi yaradılmışdır.

Bununla yanaşı, ölkənin tranzit potensialının reallaşdırılması istiqamətində tədbirlər, o cümlədən Avropa-Qafqaz-Asiya nəqliyyat dəhlizinin fəaliyyəti, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun, Şimal-Cənub, Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizləri üzrə magistral yolların tikintisi layihələri həyata keçirilir.

Hazırda "Neftsiz dövrün" formalaşması və inkişafı istiqamətində uğurlu addımlar atılır. Qeyri-neft sənayesinin üstün inkişafına xidmət edən zavod və fabriklər işə salınır, aqrar sektorun potensialından daha səmərəli istifadə olunması məqsədilə ixtisaslaşma, iri təsərrüfatların yaradılması, əsasız istifadə olunmayan torpaqların təsərrüfat dövrüyünə cəlb edilməsi, infrastruktur və sosial layihələrin vaxtında icrası ilə bağlı tədbirlər geniş vüsət alır. Bütün bu